

portrete domaćih i udomaćenih slikara iz XIX. st., djela hrv. umjetnika iz XX. st. (M. Stančić, I. Režek).

LIT.: Gradski muzej Varaždin: Galerija slika, Varaždin 1981.

GALERIJA STUDENTSKOG CENTRA, osn. je u Zagrebu 1962. Prvih godina priređuje izložbe suvremenih umjetnika (M. Stančić, O. Gliha, S. Kopač, M. Šutej), tematske retrospektive i skupne manifestacije (»Zidno slikarstvo Istre«, »Nova jugoslavenska skulptura«, »Decenija hrvatskog slikarstva«). Galerija se uskoro orijentirala na predstavljanje najmlađe generacije stvaralaca avangardnih koncepcija (D. Martinis, S. Dimitrijević, S. Iveković, G. Žuvela, J. Kaloper, G. Trbuljak, D. Tomičić, Ž. Borčić, B. Bučan). Osobita je pozornost usmjerena prema konceptualnoj umjetnosti, ambijentima, happeningu i akcijama, fotografiji i međunarodnoj suradnji (izlagale su grupe »OHO«, »Bosch+Bosch«, »Tok« i »Grupa A3«). Galerija je tiskala vlastito glasilo »Novine« (1968–75) i knjigu R. Cieslewicza *Ne!* (1973). Voditelji su bili D. Horvatić (1962–64), Vjeran Zuppa (1964–66), Ž. Košćević (1966–80), V. Gudac (1980–89), a od 1991. Ljiljana Domić.

LIT.: Galerija Studentskog centra u Zagrebu (katalog), Zagreb 1975.

MI. L.

GALERIJA UMJETNINA U SPLITU, osn. 1931; posjeduje djela tal. i domaćih slikara i kipara XIV–XVIII. st., zbirku ikona i djela umjetnika iz XIX. i XX. st., osobito onih iz Dalmacije (A. Medulić, C. Medović, V. Bukovac, E. Vidović, I. Meštrović).

LIT.: K. Prijatelj, Galerija umjetnina u Splitu, Split 1951. — M. Tripković, Galerija umjetnina u Splitu, Split 1968. — M. Ivanišević, Izložba Splitske Galerije umjetnina priređene od Krune Prijatelja, Prijatelj zbornik, II, Split 1992.

GALERIJE GRADA ZAGREBA, sastoje se od četiri ustanove. *Galerija suvremene umjetnosti* (osn. 1954) prati najnovije pojave u domaćoj i svjetskoj lik. umjetnosti, te posjeduje oko 2700 djela. *Galerija primitivne umjetnosti* (osn. 1952) najstariji je muzej naivne umjetnosti u svijetu. Skupljeno je oko 1150 radova stotrideset dvojice autora. Djelatnost obiju galerija se zasniva na povremenom priređivanju izložbi; isto tako djeluju i *Centar za fotografiju, film i televiziju (CEFFT)* te *Galerija Benko Horvat*, priv. umj. zbirka predmeta od rim. kulture do XIX. st., donacijom 1946. predana u vlasništvo grada Zagreba.

GALETA, Ivan Ladislav, slikar i sineast (Vinkovci, 9. V. 1947). Završio Pedagošku akademiju u Zagrebu. God. 1977–85. voditelj Centra za multimedijalna istraživanja Studentskoga centra u Zagrebu. U lik. životu nazočan od 60-ih god. (u okviru tzv. nove umjetničke prakse). Bavi se video-artom i eksperimentalnim filmom istražujući filmski prostor i prostor i vrijeme projekcije: *Water Pulu* 1869–96 (1988) te *Pi Râ Midas* 1972–84 (1984). Prvu samostalnu izložbu priređuje 1974.

LIT.: Ž. Kipke, Euklidovi nedogledi u očima modernog vremena, ŽU, 1988, 43–44. R.

GALIĆ, Drago, arhitekt (Zagreb, 9. X. 1907 – 3. X. 1992). Studij arhitekture završio na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu (D. Ibler). God. 1926–30. radio kod H. Ehrlicha, J. Denzlera i M. Kauzlarića, do 1939. kod D. Iblera. God. 1947–76. profesor na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu, član JAZU od 1950, od 1964–84. vodi Majstorsku radionicu za arhitekturu JAZU.

S D. Iblerom radi na projektima za OUZOR u Skoplju (1931), vilu Robić na Korčuli (1933) i kuću Filipčić u Ul. P. Miškine u Zagrebu (1936); zajedno izrađuju studiju za stanove u nizu na padinama Novakove ul. u Zagrebu (1932), sudjeluju na natjecanjima za OUZOR u Sarajevu (1937) i poslovno-stambenu zgradu »Prizad« u Beogradu (1938). G. rano prihvaća nova usmjerenja i jedan je od sudionika stvaranja međuratne zagrebačke arhitektonske škole. Suvremenim arhitektonskim govorom interpretira tradicionalne elemente: drvene vile u Istarskoj ul. i Hercegovačkoj ul. u Zagrebu (1933), kuća Jakšić u Dubrovniku (1935). Novi pristup oblikovanju prostora Galić je izrazio projektom stambenih višekatnica u Klaićevoj ul. 44 i 46 (1943). Sudjeluje na natjecanjima za bolnicu na Jordanovcu (1938) i sportski hotel i plivalište (1939, I. nagrada) u Zagrebu. Izlaže s grupom »Zemlja« u Zagrebu (1934).

Nakon 1945. osim utjecajna pedagoškog djelovanja, G. projektira niz industrijskih objekata, hotela, školskih ustanova i stambenih zgrada. Poštujući načela stroge funkcionalnosti, stvara djela snažnih plastičnih vrijednosti. Najuspjelija su mu dva stambena bloka u Aveniji Vukovar 35a (1953) i 43 (1954) u Zagrebu. Njegov istančan odnos prema zatečenim prostornim vrijednostima dolazi do izražaja u projektu stambene

D. GALIĆ, stambeni blok u Vukovarskoj aveniji u Zagrebu

višekatnice na Svačićevu trgu u Zagrebu (1953). Sudjeluje na natjecanjima za zgradu Savezne vlade (1947, II. nagrada, s A. Augustinčićem, N. Šegvićem i B. Bonom) i Upravnu zgradu državnoga monopola (III. nagrada) u Beogradu. Suradivao s A. Augustinčićem na projektiranju memorijalnih građevina.

LIT.: Ž. Domljan, Poslijeratna arhitektura u Hrvatskoj, ŽU, 1969, 10. — Ž. Čorak, Arhitektura, u katalogu: Kritička retrospektiva »Zemlja«, Zagreb 1971. — *Ista*, U funkciji znaka, Zagreb 1981. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura 1986, 196–199. — Arhitekti članovi Akademije, Rad HAZU, 1991, 437. — V. Neidhardt, Drago Galić, ŽU, 1992–93, 52–53. J. M. M.

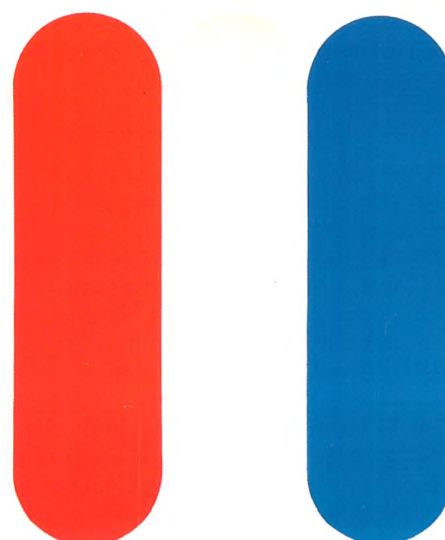
GALIĆ, Ivan, galerist (Hrvace, 24. VI. 1884 – Split, 16. I. 1961). God. 1912. otvorio je u Splitu radionicu okvira, koja od 1924. prerasta u izložbeni salon. Prvu izložbu priredili su E. Vidović i A. Uvodić. U Galićevu su salonu samostalno izlagali J. Plančić, I. Job, B. Dešković, T. Krizman, P. Dobrović, M. Tartaglia, J. Miše, A. Augustinčić, V. Parać, F. Šimunović i A. Zuppa, a održane su i brojne skupne izložbe.

LIT.: K. Prijatelj, T. Ujević, M. Tartaglia, V. Rismondo i N. Bezić-Božanić, Ivan Galić i njegov salon (katalog), Split 1961. K. Plj.

GALIĆ, Mladen, slikar (Široki Brijeg, 10. I. 1934). Studirao je na Akademiji u Zagrebu 1956–59. God. 1966–70. boravi u Parizu. God. 1967. sudjeluje na HIT-paradi, izložbi-ambijentu koja je prerasla u happening (sa Lj. Šibenik, M. Šutejom i A. Kuduzom). U ciklusu *Prostorne činjenice* (1981) reducira plastičke elemente u strukturi crteža i slike, odbacuje kromatsku razradu i opredjeljuje se za crno-bijeli kontrast. Bavi se grafičkim oblikovanjem.

LIT.: J. Denegri, Mladen Galić (katalog), Zagreb 1970. — *Ista*, Mladen Galić (katalog), Beograd 1979. — Z. Maković, Oblikovni identitet Galerije »Nova« (katalog), Zagreb 1980. — Galić (katalog), Zagreb 1980. M. Sus.

GALIĆ, Petar, arhitekt (Split, 30. XII. 1946). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Sarajevu 1970. Radi u Urbanističkome zavodu Dalmacije u Splitu. Izradio Urbanistički projekt marine Kremik u Primoštenu (1972, u

M. GALIĆ, Kompozicija IX, sitotisk

suradnji) i staroga Stobreča (1976). Među izvedenim djelima ističu se: osmogodišnja škola »Kajo Gizdić« u Klisu (1977, s J. Marasovićem), sklop zgrada u sportskome centru Gripe i robna kuća u Splitu (1979).

LIT.: N. Šegvić, Uz klišu osnovnu školu »Kajo Gizdić«, Arhitektura, 1978, 1964–65, — J. Maroević, Arhitektura 70-ih godina u Hrvatskoj, ibid., 1981, 176–177. Dr. Ma.

GALIJAŠEVIĆ, Teufik, arhitekt (Tuzla, 19. II. 1951). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1977. Od 1979. radi u Zavodu za arhitekturu, a od 1989. je asistent na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu. Među izvedenim projektima ističu se stambeni blok 6 (1981–86, s M. Jošićem i Z. Hanžekom); čentar naselja »A. Hebrang« (1987, s M. Jošićem), blok 7 (1991) sve u Slavonskome Brodu te stambeno-poslovne kuće u Rudešu u Zagrebu (1990). Sudjeluje na natječajima za blok Petrinjska—Mrazovićeve—Palmotičeva—Hatzoeva u Zagrebu (1980, I. nagrada sa Z. Hanžekom i M. Jošićem); blok Centar II u Osijeku (1985, I. nagrada sa Z. Hanžekom i M. Jošićem), te za stambeno-poslovnu zgradu u Vlaškoj 79 u Zagrebu (1990, I. nagrada s M. Jošićem).

LIT.: V. Mimica, Povratak stvarima, Arhitektura, 1989–1991, 1–3. — E. Šmit, Tri projekta za Zagreb, ibid. F. Vu.

GALIŽANA, naselje u Istri, S od Pule. Uz ostatke ant. građevine (arhitrav s likovima grifona i kantarosom), na pročelju župne crkve Sv. Roka ugrađena je ploča s grč. križem proširenih krakova iz VI. st. U naselju je zanimljiva trobrodna romanička bazilika Sv. Justa, ukrašena starokršč. elementima V. st. (prozorska rešetka i kapiteli) i pleternom ornamentikom IX. i X. st. U apsidi je natpis na latinskom jeziku (IX–X. st.). U ranoromaničkoj crkvi Sv. Marije, izgrađenoj na temeljima ant. uljare, pronađeno je poznato romaničko drveno raspelo, najvjerojatnije iz XII. st. Na gotičkoj crkvi Sv. Antuna (XV. st.) uzidani su fragmenti s kasnopleternim motivima (X–XI. st.).

U neposrednoj blizini Galižane nalaze se važni sakralni objekti: jednobrodna crkva Sv. Mavra (oko 600) s biz. polygonalnom apsidom, I od naselja; jednobrodna crkva Sv. Petra iz starokršč. i ranosrednjovj. razdoblja, na groblju J od naselja; predromanička crkva Sv. Silvestra u kojoj su, prema natpisu na pronađenu sarkofagu (XI. st.) bili pokopani magister (klesar) Galibertus i njegov brat, magister Johannes. Crkva se nalazi JI od Galižane, dok je Z od nje smještena jednobrodna predromanička crkva Sv. Pelegrina (u njoj pregrada s troprutastim pletrom). U blizini su nađeni ostaci kuća građenih u suhozidnoj tehnici. U neposrednoj blizini Galižane nalaze se dva srednjovj. naselja u ruševinama: Val Sudiga, S od naselja, i Padernum, SI od njega. U prvom je otkopana jednobrodna kapela Sv. Lucije (oko 600) s oltarom iz XII. ili XIII. st., smještenim u sredini biz. polygonalne apside. Uz kasnije dozidane crkv. prostore ovdje je pronađen monolitni sarkofag s natpisom. U Padernumu su ostaci jednobrodne troapsidalne crkve iz IX. st., sagrađene na temeljima starije veće bazilike.

LIT.: W. Gerber, Altchristliche Kultbauten Istriens und Dalmatiens, Dresden 1912. — Inventario degli oggetti d'arte d'Italia, V. Provincia di Pola, Roma 1935. — B. Marušić, Djelatnost srednjovjekovnog odjela Arheološkog muzeja Istre 1947–1955, SHP, 1958, 6. — Isti, Istra u ranom srednjem vijeku, Pula 1960. Ma. Š.

GAMBON, Martin, graditelj (sjev. Italija, ? — ?, 1589). Dolazi iz Graza 1579. da bi vodio gradnju nove tvrđave i grada Karlovca, prema godinu dana ranije donesenim planovima. Djeluje u Hrvatskoj deset godina. Osim u Karlovcu, radi na utvrđivanju granice na Kupi (Brest, Sredičko, Vinica, Prilesje), zatim Slunja i Cetingrada.

LIT.: M. Kruhek, Prvi graditelji Karlovca i graditeljska aktivnost Martina Gambona, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1980, 4. M. Kru.

GAMULIN, Grgo, povjesničar umjetnosti i književnik (Jelsa, 21. VIII. 1910). Diplomirao je na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1935, gdje je i doktorirao 1951. tezom *Atributivni metod u povijesti umjetnosti*. God. 1938/39. bio je na Institut d'art et archéologie u Parizu. Kao student sudjeluje u ilegalnome komunističkome radu. God. 1941. hapse ga ustaše, te je do 1945. interniran u različitim logorima. Potom je bio načelnik Odjela za kulturu i umjetnost u Ministarstvu prosvjete NRH. Od 1946. nastavnik, od 1957. izvanredni, 1960–72. redovni profesor na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Osnivač je Instituta za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu i njegov prvi ravnatelj (1961–71). Lik. kritike objavljuje od 1932. u tjednicima i časopisima »Književnik«, »Ars 37«, »Signali«, »Savremenik«, »Pogledi«, »Krugovi«, »Arte Antica e Moderna« (Firenca), »Mogućnosti«, »Arte Lombarda« (Milano), »Život umjetnosti« i dr. Piše o problemima suvremene umjetnosti, monografije o umjetnicima, arhitek-

tonskim i urbanističkim problemima, o naivnoj umjetnosti. Osobito je zaslužan za preciznije datiranje i atribuiranje renesansnih i baroknih djela tal. i naših umjetnika; studije objavljuje u knjigama i u časopisima »Peristil«, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, »Paragone« (Firenca), »Arte Veneta« (Venecija), »Commentari« (Rim). Piše putopisno-umjetničke eseje (*Ilirijin smiješak*, 1968), prozu (*Voštana krila*, 1978) i drame.

GRGO GAMULIN

BIBL.: Georg Grosz, Signali, 1932, 2; Umjetnost K. Hegedušića, ibid., 1932, 4–6; Naše retrospektive, Ars 37, 1937, 1; Opća teorija umjetnosti kao teorija socijalističkog realizma, Zbornik Filozofskog fakulteta (Zagreb), 1951; Hoće li umjetnost umrijeti, Krugovi, 1953, 4; Juraj Plančić, Zagreb 1953; Marin Tartaglia, Zagreb 1955; Bogorodica s djetetom i donatorom iz Zadra, Peristil, 1957, 2; Oton Postružnik, Zagreb 1959; Kodeks biskupa Kosirica Radovi OPU, 1961, 3; Ignjat Job, Zagreb 1961; Slavko Šohaj, Zagreb 1962; Stari majstori u Jugoslaviji, Zagreb 1962/I, 1964/II; Milan Konjović, Zagreb 1965; Ljubo Ivancić, Zagreb 1965; Prema teoriji naivne umjetnosti, Kolo, 1965, 5; Arhitektura u regiji, Zagreb 1967; Recenzija za Paola, Peristil, 1969–70, 12–13; Bogorodica s djetetom u staroj umjetnosti Hrvatske, Zagreb 1971; Pabirci za sljedbenika G. B. Piazzette, Radovi IPU, 1972, 1–2; Neobjavljeni seicento, Peristil, 1973–74, 16–17; I pittori naïfs della scuola di Hlebine, Milano 1974; Ivan Večenaj, Zagreb 1975; Prijedlog za Jacopa Tintoretta, Peristil, 1975–76, 18–19; Doprinos slikarstvu baroka, ibid., 1975–76, 18–19; Luca Giordano u Kraljevi, ibid., 1975–76, 18–19; Julije Klović, Zagreb 1977, 1993 (s M. Cionini Visani); Oskar Herman, Zagreb 1978 (s B. Kelemenom); Mijo Kovačić, Azzano—Trieste 1978; Šime Vulas, Zagreb 1979; Ordan Petković, Zagreb 1979; Segnalazioni e proposte, Peristil, 1980, 23; Morfološka inercija i problem manirizma, Prilozi—Dalmacija, 1980; Doprinos »Münchenskom krugu«, ŽU, 1980, 29–30; Povratak na Itaku, Zagreb 1981; Naive Malerei Ivan Generalić und die Schule von Hlebine, Ljubljana 1982; Neki problemi renesanse i baroka u Hrvatskoj, Peristil, 1983, 26; Vraćajući se Meduliću, Prilozi—Dalmacija, 1983; Slikana raspela u Hrvatskoj, Zagreb 1983; Ivan Večenaj, Zagreb 1985; Glose za Itaku, Zagreb 1985; Prilozi i hipoteze za slikarstvo talijanskog baroka, Peristil, 1986, 29; Generalić, Beograd 1986; Za Lovru Dobričevića, Prilozi—Dalmacija, 1986–87; Za Josipa Račića, ŽU, 1987, 41–42; Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987; Ignjat Job, Bol 1987; Prijedlozi za slikarstvo mletačkog cinquecenta u Dalmaciji, Prilozi—Dalmacija, 1988; Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988; Frane Šimunović, Bol 1988; Još jednom o Meduliću, Prilozi—Dalmacija, 1989; Za Roberta Frangeša Mihanovića, Radovi IPU, 1988–89, 12–13; Nikola Koydl, Zagreb 1989; Doprinos Veronežanima, Prilozi—Dalmacija, 1990; Ordan Petković, Zagreb 1990; Na Itaci—svijet otajni, Zagreb 1990; Novi prijedlozi za slikarstvo kasne renesanse i baroka, Radovi IPU, 1990, 14; Slavko Šohaj, Zagreb 1991; Četiri prijedloga iz hrvatske slikarske baštine, Prilozi—Dalmacija, 1991; Položaj Lovre Dobričevića u slikarstvu Venecije i Dubrovnika, u zborniku: Likovna kultura Dubrovnika 15. i 16. stoljeća, Zagreb 1991; Eugen Kokot, Zagreb 1992; O starim majstorima u Dubrovniku, Dubrovnik 1993.

LIT.: B. Šurina, Bibliografija radova prof. dr. Grga Gamulina 1932–1990, Peristil, 1990, 33. — T. Maroević, Guste godine našeg profesora, Radovi IPU, 1990, 4. Z. Ju. i R.

GAMULIN, Ljuba, povjesničarka umjetnosti (Split, 9. II. 1941). Diplomirala u Zagrebu 1973. Osnova 1972. Galeriju »Sebastijan« u Dubrovniku u okviru agencije »Atlas«. U galeriji, koju je vodila do 1989, organizirala je velik broj izložaba te razvila izdavačku djelatnost (grafike, multipli), a od 1982. i proizvodnju suvremeno oblikovanih predmeta za svakodnevnu upotrebu. Tu proizvodnju od 1992. razvija u Zagrebu, najprije u poduzeću »Rukotvorine« (proizvodi pod imenom *Korak*), a od 1993. u vlastitoj tvrtki »Sebastijan«.

Ž. Č.

GANGL, Alojz, slov. kipar (Metlika, 8. VI. 1859 — Prag, 2. X. 1935). Učio u Grazu i Beču, živio i radio u Novome Mestu, Splitu (1910. nastavnik na Obrtnoj školi), Metliki, Beču i Pragu. Po naruđbi biskupa J. J. Strossmayera izradio je 1889. iznad portala katedrale u Đakovu reljef *Uskrsnuća Isusova*. Kompozicija s više likova oko praznoga groba odaje realistički pristup u obradi motiva.